

Pestprotocol.

Jenaplanschool De Vlieger

Kleine Steeg 8
6131 KJ Sittard
telefoon 046 4526667
fax 046 4529567
e-mail info@jpsdevlieger.nl

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij op onze school serieus aan willen pakken.

Het doel van het pestprotocol:

Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Er zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd ouders)
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een schoolcontactpersoon nodig. Het schoolcontactpersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.
- Op iedere school is een anti-pestcoördinator aangesteld. Op onze school is dat Anouk Diris.

Wat is de definitie van pesten:

We spreken over plagen wanneer leerlingen min of meer aan elkaar gewaagd zijn. Het gedrag bij plagen is onschuldig en het gaat meestal om een vorm van spel. Plagen wordt door de betrokkenen niet bedreigend of echt vervelend gevonden. Plagen is niet systematisch (steeds weer opnieuw) en heeft geen nadelige gevolgen voor degene die het ondergaat. We spreken van pesten als dezelfde persoon regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend. Een klimaat waarin gepest wordt, tast zowel leerlingen als leerkrachten aan. Pestgedrag moet door iedereen serieus genomen worden.

Wat kun je doen om pesten te voorkomen:

Pestgedrag komt minder voor in een veilig en goed schoolklimaat. Een positieve sfeer en betrokkenheid op elkaar vormen daarbij de basis. Alle medewerkers, maar vooral leerkrachten, spelen daarbij een belangrijke rol. Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is er grip op te krijgen. En zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, weten omstanders niet altijd hoe ze ermee om moeten gaan. Daarom wordt het pest-protocol gemaakt.

- **Kinderen** moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen.
- **De leerkrachten** hebben vooral een signalerende rol. Zij houden groepsgesprekken, hebben aandacht voor de sfeer in de groep en het functioneren van individuele kinderen in de groep. Ze maken afspraken en groepsregels en zorgen ervoor dat die worden nageleefd. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er verwacht dat zij hier adequaat op reageren en een melding doen bij de anti-pestcoördinator om hulp en overleg in gang te zetten.
- **Alle medewerkers** dienen oog te hebben voor de signalen van kinderen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat de kinderen te vertellen hebben.
- **Ouders** moeten op de hoogte zijn van het pestprotocol. Belangrijk is dat de ouders die zich zorgen maken over pesten serieus genomen worden. Daarnaast moet de school de ouders van kinderen ook steun bieden. De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken. Eventueel kan de school ook verwijzen naar deskundige hulpverleners.
- **In het schoolbeleid** moet er structureel worden ingezet op een positieve groepsvorming in de klassen. Wij maken hierbij gebruik van onze methode 'Kwink' en 'rots en water'.
- **De anti-pestcoördinator** kan in alle gevallen hulp bieden aan alle bovengenoemde partijen in de vorm van adviezen en tips. Tevens bewaakt de anti-pestcoördinator het proces rondom de activiteiten om het pesten te voorkomen en bij de aanpak van het pesten.

Het probleem dat pesten heet:

- De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest.
- Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pest- probleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

Hoe wordt er gepest:

Met woorden	Vernederen, belachelijk maken, schelden, dreigen, met bijnamen aanspreken, gemene briefjes schrijven.
Lichamelijk	Trekken aan kleding, duwen en sjorren, schoppen en slaan, krabben, aan haren trekken, wapens gebruiken.
Achtervolgen	Opjagen en achterna lopen, in de val laten lopen, klem zetten of klem rijden, opsluiten.
Uitsluiting	Doodzwijgen en negeren, uitsluiten van feestjes of van groepsopdrachten.
Stelen en vernietigen	Afpakken van kledingstukken, tas of schoolspullen. Kliederen in boeken, banden lek prikken of fiets beschadigen.
Afpersing	Dwingen om geld of spullen af te geven, het afdwingen om iets voor de pestende te moeten doen.
Cyberpesten	Anonieme berichten versturen via SMS of WhatsApp, schelden, roddelen, bedreigen, foto's van mobieltjes en webcam op internet plaatsen, privégegevens op een site plaatsen, wachtwoorden en credits stelen en misbruiken, haatprofielen aanmaken, virussen versturen.

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid: je kunt het zo gek niet bedenken of volwassenen en dus ook kinderen hebben het bedacht. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Hoe willen we daarmee omgaan?

- Op school stellen we met grote regelmaat een onderwerp in de kring aan de orde.
- Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen.
- Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals; spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.
- Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en kinderen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.
- Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de kinderen. Op onze school gaan wij daarbij uit van de drie schoolafspraken:
 - Voor groot en klein zullen wij aardig zijn.
 - We moeten goed voor onze spullen zorgen, dan zijn ze weer te gebruiken morgen.
 - Binnen is een rustgebied, buiten hoeft dit lekker niet.

Regels die gelden in alle groepen:

REGEL 1 :

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij:

- je mag niet klikken, maar.....als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt je er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.

REGEL 2:

Een tweede stelregel is dat elk kind ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle kinderen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

REGEL 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Verder heeft onze school zijn eigen schoolafspraken gemaakt, die vermeld staan in de schoolgids en ophangen in de gemeenschappelijke hal. Ook kunnen groepen hun eigen regels hebben gemaakt, de zgn. groepsregels. Regels die samen met de kinderen zijn gemaakt, zijn waardevol en zinvol.

Aanpak van ruzies en pestgedrag in 4 stappen:

- 1) Wanneer kinderen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij er eerst zelf (en samen) uit te komen.
- 2) Op het moment dat een van de kinderen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen. Zo kan de leerkracht tot actie overgaan.
- 3) De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een gesprek met het kind dat pest /ruzie maakt.
- 4) Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag wordt ook melding gemaakt in het leerlingdossier van het betreffende kinderen. Ouders worden op de hoogte gebracht van het ruzie-pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen (zie 'begeleider van de pester')

Consequenties

Tijdens bovenstaande aanpak worden er afspraken gemaakt met kind en ouders. Er wordt van school, kind en ouders verwacht dat er constructief aan de afspraken wordt gewerkt. Indien nodig volgen er consequenties op het pestgedrag:

FASE 1:

- ❖ Een of meerdere pauzes binnen blijven.
- ❖ Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn.
- ❖ Een schriftelijke opdracht, zoals een stelopdracht of de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem.
- ❖ Door gesprek: bewustwording van wat hij met het gepeste kind uithaalt.
- ❖ Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.
- ❖ Ouders

FASE 2:

- ❖ Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen is. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle acties vastgelegd in het leerlingdossier en al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

FASE 3:

- ❖ Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld, zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

FASE 4:

- ❖ Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school.

FASE 5:

- ❖ In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden. (Zie hiervoor het protocol op de website van Movare – toelaten, time-out, schorsen of verwijderen van leerlingen).

Begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien, waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).

Begeleiding van de pester:

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest / belonen (schouderklopje) als het kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, "het opblazen van een ballon in 10 rustige tellen" of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?*
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD

Naast de gepeste kind(eren) en de pester(s) is er vaak nog een groep meelopers. Dat zijn kinderen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol te komen, maar het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen kinderen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen. De meeste kinderen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich vaak wel schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen. Het kan helpend zijn deze groep meelopers te mobiliseren om een pestprobleem aan te pakken.

Adviezen aan de ouders van school:

Ouders van gepeste kinderen:

- a. Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- b. Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- c. Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- d. Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- e. Stimuleer uw kind tot buitenschoolse activiteiten waarbij zij hun talenten verder ontwikkelen.
- f. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- g. Indien uw kind slachtoffer is van online pesten zoek dan hulp en advies bij de site van 'mediawijsheid.nl'.

Ouders van pesters:

- a. Neem het probleem van uw kind serieus.
- b. Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- c. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- d. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- e. Besteed extra aandacht aan uw kind.
- f. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- g. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- h. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.
- i. Weet wat uw kind online doet.

Alle andere ouders:

- a. Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- b. Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- c. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- d. Geef zelf het goede voorbeeld.
- e. Leer uw kind voor anderen op te komen.
- f. Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Team en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit PESTPROTOCOL.

Datum: 16-5-2018, te Sittard.